

A modul programja

A modul kódja	(53) SZT- VTT
A modul neve	Városfejlesztési társadalmi tanácsadó szakirányú továbbképzési szak
A modul részletes leírása	
<p>A modul a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 32.§ (8) bekezdés szerinti 60 kredites, 2 féléves szakirányú továbbképzést tartalmaz. A szakirányú továbbképzés létrehozására és hivatalos regisztrálására a projekt keretében került sor. A képzés tartalmi és módszerei a reflexív praxis műveléséhez szükséges kompetenciáknak, a reflektív tanulásnak biztosítanak prioritást. A modul részletes leírását a mellékelt szakindítási kérelem, regisztrálásának adatait az Oktatási Hivatal mellékelt határozata tartalmazza.</p> <p>A modul a projekt által kidolgozott innovatív megoldás részét képezi. A fejlesztés egyik alapvető célja az volt, hogy a szociális képzések a jelenleginél szorosabban szerveződjenek rendszerré. A rendszer-jelleg erősítésének a projekt keretében alkalmazott eszközei a következők:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a képzési filozófiák és módszerek összehangolása - a rendszer elemei közötti kapcsolatok erősítése - a tanulás tervezésének támogatása <p>A rendszer elemei között új típusú kapcsolat jön létre azáltal, hogy (részben vagy egészben) azonos modulok találhatóak a különböző képzési szinteken, illetve formákban. A megszerzett kreditek beszámításának lehetősége eddig is rendelkezésre állt, amit a validáció nem túl régen bevezetett eljárása tovább szélesített. A projekt által alkalmazott megoldás újdonságtartalma abban van, hogy a sajátos ismereteket, illetve készségeket képviselő képzések (modulok) alapvető elemei már egy előző képzési szakaszban is jelen vannak. A valamely szakmai irányt választó hallgató tudatosan tervezheti úgy a képzését, hogy az első szakaszban megszerzett kreditjeire ráépülhessen a következő képzési szakasz.</p> <p>A projektben létrehozott kapcsolatok jellegzetes formája az, melyben a hallgató a mesterképzési szakon megkezd egy speciális modul tanulását, mellyel egyrészt teljesíti az MA szak kreditjeit, másrészt egyidejűleg teljesíti egy szakirányú továbbképzési szak kre-</p>	

ditjeit. Az egymásra épülő speciális területek egyike a társadalom térbeli szerveződésével kapcsolatos feladatok végzése. A Szociálpolitika mesterképzési szak (43) MA-VTT jelű, „MA tér és társadalom modul” elnevezésű modulját teljesítő hallgató e teljesítményével részben teljesíti a jelen modul, az (53) SZT- VTT Városfejlesztési társadalmi tanácsadó szakirányú továbbképzési szak követelményeit, és annak keretében folytathatja a tanulmányait.

A modul tartalma

1. A szakirányú továbbképzés megnevezése:

Városfejlesztési társadalmi tanácsadó

2. A szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:

Városfejlesztési társadalmi tanácsadó

3. A szakirányú továbbképzés képzési területe:

Társadalomtudományi képzési terület

4. A szak felvételének feltétele:

Legalább alapképzésben (BA) - vagy annak megfelelő fokozat és szakképzettség birtokában-, bölcsészet- vagy társadalomtudomány, jogi vagy igazgatási, gazdasági, természettudományos vagy műszaki képzési területen szerzett diploma.

5. A képzési idő:

Félévek száma: 2 félév

6. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:

60 kredit

7. A képzés során elsajátítandó kompetenciák, tudáselemek, megszerzhető ismeretek, személyes adottságok, készségek, a szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett elméleti és módszertani ismereteik birtokában képesek a szakpolitika alkotásában való részvételre, az innovatív

és komplex megközelítések alkalmazására a fejlesztési célok meghatározásában, stratégiák kidolgozásában, valamint a megvalósításban való aktív részvételre a városfejlesztés társadalmi kérdései terén.

Elsajátítandó kompetenciák:

- A helyi/területi gazdasági fejlődést érintő környezeti és a szociális hatások és komplexitásuk megértése
- A városi szövet átalakításában megnyilvánuló városfejlesztés megértése
- A városfejlesztési kihívásokkal kapcsolatos politikai válaszok kritikai elemzése
- A társadalmi viták különböző résztvevői érdekeinek megértése
- A képviseleti és a participatív demokrácia lehetőségeinek és korlátainak megértése
- A jó kormányzás helyi kihívásainak és lehetőségeinek megértése
- A globális átalakulások új kihívásainak beazonosítása
- Az európai és hazai városokra jellemző komplex térbeli (fizikai, társadalmi, gazdasági) fejlődési folyamatok jellemző társadalmi-gazdasági mozgatórugóinak megértése
- A városi, illetve térségi szintű integrált területi szemléletű stratégiai tervezés lényegének és összefüggéseinek megértése
- Az operatív városfejlesztés logikáinak és eszköztárának megértése
- A komplex beavatkozások (építési és szociális) eszközeinek, összefüggéseinek és projekt-előkészítési logikájának megértése

A képzésen végzettek ismerik:

- a társadalom, a gazdaság, a politika, az állam és a jog működésének alapvető szabályszerűségeit,
- a képviseleti demokrácia és a participatív demokrácia szerepét, lehetőségeit és korlátait a jó kormányzás városi és településközösségi, illetve területi szintű kialakításában az elmélet és az európai gyakorlat tükrében
- azoknak a tényezőknek a szerepét, amelyek gátolják fontos szükségletek kielégítését, az erőforrások méltányos és funkcionális elosztását városi, településközösségi, illetve területi szinten
- az emberi és állampolgári jogok, valamint a társadalmi igazságosság érvényesülésének

hatékony formáit városi és területi szinten ,

- a szociális biztonság és a szociális védelem intézmény-, és ellátórendszereinek egymáshoz való viszonyát, arányait városi és területi szinten ,
- a térség, a régió, a város társadalmi problémáit, jellegzetességeit, jellemző európai és hazai fejlődési paradigmáit,
- a témában releváns hazai, EU és egyéb nemzetközi fejlesztéspolitikai dokumentumokat,
- az urbanisztika másfél évszázados történetét és fő elméleti munkáit,
- az európai és hazai városokra jellemző komplex térbeli (fizikai, társadalmi, gazdasági) fejlődési folyamatok jellemző társadalmi-gazdasági mozgatórugóira vonatkozó elméleteket
- a városi, illetve térségi szintű integrált területi szemléletű stratégiai tervezés lényegét és összefüggéseit
- az operatív városfejlesztés logikáit, szervezeti, jogi és finanszírozási eszköztárát
- a komplex (építési és szociális) beavatkozások összehangolható eszközeit, összefüggéseit és projekt-előkészítési logikáját
- a szociális szempontból fenntartható városfejlesztés európai elméletét és eddigi eredményeit
- a szociális városrehabilitáció európai elméletét, gyakorlatát és eszköztárát
- a globális társadalmi folyamatokat és problémákat,
- a társadalomelméleti, szociológiai és kutatás-módszertanokat,
- az alkalmazói szintű ismereteket a számítógépes kommunikációban és elemzésben,
- a természeti és az épített környezet védelmére vonatkozó, a szakmában releváns jogi szabályozás és a szakmai etika alapvető ismereteit.

A képzésen végzettek alkalmasak:

- komplex, interdiszciplináris munkacsoportokba illeszkedve integrált városfejlesztési stratégiák, komplex városfejlesztési akciótervek készítése során a fenntartható városfejlesztés szociális dimenziójának kialakítására
- a városok fejlődésével kapcsolatos problémák társadalmi-gazdasági háttérének megértésére és tudományos feltárására
- a városok és térségek társadalmi folyamatainak interdiszciplináris elemzésére,
- a városfejlesztési tevékenység társadalmi-gazdasági hatékonyságának, társadalmi elfogadottságának mérésére és azoknak a tényezőknek az elemzésére, amelyek a fejlesztéspolitikára hatást gyakorolhatnak,

- társadalmi szükségletek, problémák, kockázatok azonosítására és elemzésére,
- beavatkozási folyamatok és szakpolitikai döntések szociális dimenziójának tervezésére, menedzselésére, megvalósítására,
- a participatív demokrácia eszközeinek strukturált és építő jellegű alkalmazására
- szociális városrehabilitációs akciók, projektek szociális dimenziójának tervezésére, megvalósításának megszervezésére, irányítására
- komplex városfejlesztési akciók szociális dimenziójának tervezésére, megvalósításának szakmai támogatására
- közösségek szervezésére és fejlesztésére, érdekeik képviselésére,
- társadalmi szervezetek létrehozásában és működtetésében való közreműködésre,
- kutatási tervek kialakítására és menedzselésére.
- szakmai tanácsadásra, döntések előkészítésére,
- elméleti és gyakorlati kutatómunkára, valamint innovatív fejlesztési feladatok elvégzésére,
- új problémák, új jelenségek feldolgozására,
- integrált ismeretek széles körű alkalmazására a társadalomtudományok területén;
- a szakterületeinek megfelelő önálló elemző munka végzésére, illetve mások elemzésének elbírálására, vélemény megformálására.

A szakképzettség gyakorlásához szükséges adottságok és készségek:

- szociális helyzetek iránti érzékenység,
- értékek, érdekek azonosításának, továbbá a saját érdekek és értékek professzionális kezelésének képessége,
- önálló, kreatív munkavégzés képessége,
- szervezetekben, interdiszciplináris teamben, nemzetközi együttműködésben folyó tevékenységre való képesség,
- empátia,
- alkalmasság team munkára
- a társadalmi folyamatok térbeli vetületének érzékelési képessége
- a társadalmi-gazdasági folyamatok fizikai és pénzügyi vetületei érzékelésének képessége
- racionális elemzés, problémamegoldás, döntéshozatal, érvelés képessége,
- képesség a sikeres kommunikációra különböző személyekkel, csoportokkal, illetve a nyilvánossággal különböző módokon és helyzetekben,
- prezentációk, dokumentumok, tervek kidolgozásának képessége.

- lényeglátás és kreativitás,
- önálló szakmai vélemény kialakításának képessége,
- kritikai attitűd, problémacentrikus látásmód,
- eredményorientált problémamegoldó gondolkodás.

A szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben

- irányító hatóságok,
- közreműködő szervezetek,
- monitoring intézmények,
- kereskedelmi és iparkamarák,
- fejlesztési ügynökségek,
- önkormányzatok,
- városfejlesztő társaságok
- kistérségi területfejlesztési társulások,
- pályázatíró irodák.

A modul filozófiája

A képzés iránti szükségletet egyrészt a kezelendő társadalmi probléma, másrészt a probléma kezelését szolgáló megoldások, harmadsorban a probléma kezelését végző humán erőforrás jellemzői határozzák meg.

Magyarországon, a nemzetközi tendenciákhoz hasonlóan, a területi egyenlőtlenségek három viszonylatrendszer mentén jelennek meg: egyrészt beszélhetünk a községek, falvak és városok markáns eltéréseiről, másrészt jellemző az ország kelet-nyugati megosztottsága, és nem utolsósorban, egyre szembetűnőbbé válnak a településeken belüli társadalmi különbségek. A nemzeti szintű szolidaritás követelményével összhangban enyhíteni kell a kedvezőtlenebb adottságú települések jövedelmi és ellátási hátrányait. Ennek fő eszközei a kiegyenlítő támogatáspolitikai és a célzott önkormányzati fejlesztési politika. Szerves területi fejlődés akkor lehetséges, ha a konkrét helyi problémák megoldására irányuló, valós társadalmi igényeket kielégítő integrált helyi fejlesztési projektekre és akciókra épülő fejlesztési programok egymásra épülnek, egymást kellőképpen kiegészítik, azaz komplex módon valósulnak meg.

A tervezett képzés unikális jellegét az adja, hogy a speciális problémával kapcsolatban komplex, interdiszciplináris ismereteket nyújt. A képzést teljesítő szakember kompetenssé válik a városi társadalmi problémák azonosításában, a megoldások tervezésében, a döntéshozatali folyamatok támogatásában, továbbá a konkrét projektek megvalósításában.

A modul módszertana

A szakirányú továbbképzési szak keretében folyó képzés a képzési módszerek összehangolt együttesét alkalmazza. A képzés egészét átfogó szemléletet és egyben módszert a reflektív tanulás módszere jelenti.

A reflektív gyakorlat, a műhelymunka, a terepgyakorlat olyan képzési elemek, melyek során a közös módszertan képes a tanulmányok integrálására, a kompetenciák fejlődésének monitorozására.

A modul tananyaga

Képzési idő

2 félév

A képzés főbb tanulmányi területei

Alapozó tárgyak

A városszociológia és a társadalompolitika elméleti alapjai (a társadalom- és szociálpolitika történeti, de főleg jelenkori modelljei, a fejlesztéspolitikák elméletét megalapozó ismeretek a társtudományok köréből: szociológia, jóléti közgazdaságtan, állam- és jogtudomány, politikatudomány). – összesen 15 kredit

Törzstárgyak

A város, mint sajátos szerveződés gazdasági, társadalmi és politikai mechanizmusainak ismeretelméleti bemutatása, különös tekintettel a fejlesztéspolitikai célrendszerek globális és lokális aspektusaira (fenntartható városfejlesztés, integrált városfejlesztés, városi társadalmi problémák, szakpolitikai válaszok). A stratégia alkotáshoz, a nemzeti rendszerek komparatív elemzéséhez valamint a helyi társadalmi-gazdasági adottságok megismeréséhez és elemzéséhez szükséges készségek és képességek fejlesztése projekt – és műhelymunka keretében. A participatív demokrácia kihívásainak, lehetőségeinek és korlátainak megismertetése. Az operatív városfejlesztés eszköztárának és a komplex

projektelőkészítés logikájának bemutatása. A szociális városrehabilitációs projektek megvalósítását lehetővé tevő jogi, finanszírozási és szervezeti eszköztár megismertetése. A szociális városrehabilitációs projektek komplex projekt-előkészítési folyamatának megismertetése. Az urbanisztika másfél évszázados történetének átfogó jellegű bemutatása. A törzsképzés részét képezi a 100 órás terepgyakorlat.

A területi tényezők társadalmi szerepe (A területi tényezők társadalmi, gazdasági, és más hatásai. Társadalmi hátrányok területi összefüggései. A politizálás, igazgatás, közszolgáltatás területi, illetve helyi keretei.) A területfejlesztésre, illetve a területi szociális ellátásra irányuló rendszerek komplex elemzése (Területfejlesztési politikák és eszközök. A regionális, a kistérségi, települési szociálpolitika működése. Módszerek a területfejlesztés és a területi szociálpolitika körében.) Szociálpolitika projekt (önálló tervezési-elemzési feladat, terepgyakorlat). – összesen 35 kredit

Mintatanterv:

Tantárgy	Elm/gy ak.	1. fév.	2. fév.	Kredit	tel j.	tantárgyfelelős
Alapozó tárgyak:15						
Városshociológiai alapok	E	10		3	K	Zolnay János
Bevezetés a helyi politikába és feladatellátásba	E	20		6	K	Dr. Szöllősi Gábor
Regionális fejlesztéspolitika és intézményrendszere	E	10		2		Pálné Dr. Kovács Ilona
Projekt ciklus menedzsment	E	10		2	K	Dr. Juhász Gábor
Módszertani alapok	E	10		2	K	Prof. Dr. Baráth Árpád
Törzstárgyak:35						
Urbanisztikai és társadalmi folyamatok	E	10	10	6	K	Zolnay János
Fejlesztési programok	E	10	10	6	K	Dr. Bajnai László
Lakáspolitiká	E	10	10	6	K	Zolnay János
Stratégiai tervezés – Integrált városfejlesztési stratégia	E		10	3	K	Dr. Bajnai László
Reflexív gyakorlat	Gy		10	2	Gyj	Dr. Csürke József
Kutatás – Stratégia elemzés és tervezés	Gy		10	3	Gyj	Molnár Dániel
Műhelymunka	Gy		10	2	GYj	Vojtek Éva

Terepgyakorlat	Gy		100	4	Gyj	Borda Viktória
Terepfeldolgozó szeminárium	Gy		15	3	Gyj	Borda Viktória
Szakdolgozat:10						
Szakdolgozat	-	-	-	10		Dr. Szöllősi Gábor
A modul értékelése						
<p>A modul értékelése két szinten történik. Első szintjét az egyes kurzusok jelentik, melyek programja meghatározza az értékelés módját. Második szintjét a modul egészének értékelése jelenti, mely a reflektív tanulás módszertanának megfelelően, reflektív portfólió alkalmazásával történik.</p> <p>Az ismeretek ellenőrzésének formai követelményeit a PTE Tanulmányi- és Vizsgaszabályzata határozza meg.</p>						